

XIII SETO KONGRESS

**Setomaa Liidu roll
kogokunna, ettevõtlusõ,
perimüskultuuri hoitjana
seeni' ja tulõviguh**

Timmo Margus
Setomaa Liit MTÜ

Setomaa (Valdade) Liit

- Asutatud 1994. aasta alguses valdade ühishuvide esindamiseks ja kaitsmiseks.
- Jõulisem tegutsemine alates 2005 - kolm inimest palgale (majandus, kultuur, välissuhted).
- Struktuurimuudatus 2018 - liikmed Setomaa vald ja MTÜ Seto Kongressi Tugiühing

SL tegutseb avalikes huvides, on arendusorganisatsioon, aidates Setomaal elavaid ja tegutsevaid isikuid, kes majanduslikult, infrastruktuuriliselt või sotsiaalselt on ebasoodsamates tingimustes ja vajavad SL eesmärkidele vastavat toetust.

SVL põhikirjalised eesmärgid

Seto etnilise kultuuri säilitamine, edendamine ja tutvustamine, kultuuripärandi väärtustamine;

Setomaa sotsiaalse ja majandusliku arengu toetamine ning ühiskondlik heaolu parendamine;

Setomaa elukeskkonna väärtustamine, õppimis- ja ettevõtlusvõimaluste arendamine;

Setomaa elanike ühishuvide esindamine ja kaitsmine kõigis eluvaldkondades, sellealase koostöö arendamine

Setomaa Valla arengukava 2021-2030

Visioon

- ❖ Aastal 2030 on Setomaa vald väärt elupaik ja tuntud turismi- ning kuurortpiirkond.
- ❖ Siin elab ja tegutseb ettevõtlik ja kokkuhoidev lasterikas kogukond.
- ❖ Setomaa inimesed annavad järgmistele põlvkondadele edasi elujõulise seto keele, kultuuri ning puhta looduse.
- ❖ Setomaa on tunnustatud mahepiirkond, kus väärtustatakse uuenduslikke ja säästvaid lahendusi.
- ❖ Setomaa on jätkusuutlik, jõukas ning võimekas vald, kus elavad õnnelikud ja rahulolevad inimesed.

Positiivsed arengud

- Tekkinud on **Setomaa vald**, mis koondab setomaalased ühisesse omavalitsusse
- Eesti riigiasutustes ja avalikkuses on püsiv mõistmine, et Setomaa vajab erinevatel põhjustel piirkonna arendamisel tuge. On Setomaa programm ja kultuuriprogramm.
- Setomaa maine on hea.
- Seto leelotraditsioon on UNESCO inimkonna vaimse kultuuripärandi esindusnimekirjas, pidev seto kultuuripärandi ja keele hoidmine.

Positiivsed arengud

- **Tegutseb Piiriveere Liider MTÜ**, mille ellukutsumise ja üks taotleja on eestvedaja oli Setomaa Liit
- **Tegutseb Piiriäärne Energiaarendus MTÜ**
 - Setomaa arengukavas oli kavandatud aastaks 2020 eesmärk, et 10 % piirkonna elektritarbest on kohapeal toodetud.
 - Tänapäevaks on saavutatud on **15 %**. Päiksejaamade koguvõimsus **1,5 MW**.
- **Tegutseb Setomaa Ettevõtlike Inimeste Klubi (SEIK)**, mis koondab ettevõtlikke Setomaa inimesi sõltumata tegevusalast.

Positiivsed arengud

- **Tegutseb Setomaa Turism MTÜ.** Algatab ja teostab suuri mitmeaastaseid projekte, tutvustab Setomaad kui väärt turismisihtkoha.
- **Tegutseb Seto Käsitöö Kogo MTÜ.** Eesti käsitöömaastikul on Seto käsitöömeistrid tunnustatud ja tuntud. Suured projektid.
- **Lisandunud Seto küük MTÜ.** Kostipäev ja seto toit.
- **Tegutseb Taarka Pärimusteater MTÜ.** Teatrietendused, mida tulevad vaatama inimesed üle Eesti.
- **Seto Instituut SA.** Seto keele jätkusuutlikkuse tagamine.
- **Koolide koostöö.** Majandusõpe, tugevad õpilasfirmad, rahvusvaheline õpilasfirmade laat, seto keele ja kultuuri õpe.

Positiivsed ootused

Koostöö Pihkva oblastis jätkuvad. Petseri seto maja, kui ettevõtluse tugikeskus. Radaja festival toimus 13. korda (2 viimast aastat videosild).

Head partnerid – Irboska muuseum ja tema filiaalid, Petseri lingvistiline gümnaasium, Pihkva oblasti rahvaloomingu keskus. Petseri kloostri suhted head. Setod on taas valmis esindama Eestit kogu maailmas. Head koostööpartnerid naaberriikides Lätis, Venemaal ja ka mujal riikides

Setomaa vald kandideerib Euroopa kõige jätkusuutlikuma küla tiitlile (18 kandidaati).

Taotlus 2019. Otsus nov. 2021

Koostöö!!!

- ❖ SL peab ülitähtsaks koostööd!
- ❖ Oleme loonud toimiva tugistruktuuri ja aidanud ellu kutsuda ning toetame erinevaid organisatsioone ja ühendusi- valdkondlikke, kui ka piirkondlikke.
- ❖ Vedosnike koosolekud koostöö koordineerimiseks alates 2007, toimunud tänaseks 169 koosolekut.

Viimase 4 aasta arengud

- Viimase 4 aastaga on SL toonud Setomaale ca 1 miljon eurot erinevatest programmidest (investeeringud, õppereisid, pärimusõppe korraldamine, majandusõpe jne)
- Imavere ristas, Tikupoisis Seto saatkonna avamine. Täidab avalikkuse huve (info) ja ettevõtjate huve (müük)
- Käivitatud on Setomaa Edendüsfond.
- Setomaa koolid mahedaks, sellest on kasvanud välja Võrumaa koolide maakonnas kasvatatud mahetoorainele üleminek. Sõlmitud hea tehte leping. <https://youtu.be/IUqNYslHmO0>

Uus aeg, uued võimalused

- Elektriautode laadimispunktid.
- Muda ja haljasmassi komposteerimine ja taaskasutus.
- Tühjade hoonete kasutusele võtmine või lammutamine.
- Obinitsa hoiustamise, töötlemise ja logistikakeskus, mida vajab ka Võru maakond, sh- Seto aiad – külmakeskus.
- Kuurortpiirkonna mainekujundus ja tooteareng.

